

9. SINIF TARİH DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAV PROVASI · ÖĞRENCİ KÂĞIDI

Senaryo 5 · Kitapçık A · Sevgi Empati Educational Assessments · www.sanalsinav.com

ADI SOYADI

SINIFI / NO

PUAN

Açıklama: Bu sınav 6 sorudan oluşmaktadır. Süre 40 dakikadır. Her sorunun puanı yanında yazılıdır. Cevaplarınızı ilgili alana, işlemlerinizi ve gerekçelerinizi göstererek yazınız.

- TAR.9.1.1 Tarih öğrenmenin bireye ve topluma faydalarını yorumlayabilme
- TAR.9.1.2 Tarihin doğasını farklı kaynaklar üzerinden inceleyebilme
- TAR.9.1.3 Tarihsel bilginin üretim sürecini çözümleyebilme

1.

20 puan

Aybüke, “Ailemin Hikâyesi” adlı tarih projesinde dedesinin 1960’lı yıllarda yurt dışına işçi olarak gidişini araştırıyor. Dedesinin o yıllarda yazdığı mektupları, fotoğraflarını ve pasaportunu inceliyor; büyükannesiyle görüşüyor. Proje sonunda şöyle diyor: “Bazı aile geleneklerimizin nereden geldiğini, akrabalarımızın neden iki ülkede yaşadığını artık anlıyorum. Kendimi bu hikâyenin bir parçası gibi hissediyorum.”

- a) Bu çalışmanın Aybüke’ye kimlik ve aidiyet bilinci bakımından sağladığı kazanımı yorumlayınız.

(10 p)

- b) Aybüke’nin projesini sınıfta sunmasının, farklı aile geçmişlerine sahip arkadaşlarına sağlayabileceği bir faydayı açıklayınız.

(10 p)

2.

15 puan

Aşağıdaki metin, bir tarih öğretmenin hazırladığı kurgusal bir vakayinameden (olayları yıl yıl anlatan tarih kitabı) alınmıştır. Yazar, Karasu Beyliğinin saray tarihçisidir.

(1) Bey, 1388 yılının ilkbaharında ordusuyla başkentten çıktı. (2) Bu sefer, beyliğin gördüğü en parlak sefer oldu. (3) Ordu, yolda bir hafta boyunca yağmur altında yürüdü. (4) Askerler, beyin adaleti sayesinde hiç yorulmadı.

a) Numaralanmış cümleleri tarihsel olgu ve yorum olarak ayırınız.

(6 p)

b) Yorum içeren cümlelerin, yazarın bakış açısı hakkında ne gösterdiğini açıklayınız.

(9 p)

3.

20 puan

Aşağıdaki kaynaklar, bir tarih öğretmenin hazırladığı kurgusal belgelerdir. Hepsi Değirmenönü kasabasında 1912 yılında çıkan bir yangınla ilgilidir.

K1 – Yangından bir gün sonra yayımlanan yerel gazete haberi: “Yangın, ihmalkâr fırıncı Rıza Efendi’nin yüzünden çıktı; 40 ev kül oldu.” (Gazete sahibinin, fırıncıyla uzun süredir arazi davası olduğu bilinmektedir.)

K2 – Kasaba yönetiminin yangından bir hafta sonra yardım dağıtmak için hazırladığı liste: “Yanan hane sayısı 38’dir; yangının sebebi tespit edilememiştir.”

K3 – Yangını çocukken görmüş bir kişinin 1975’te torununa anlattıkları: “Rüzgâr çok sert esiyordu, alevler bir anda yayıldı; yüzlerce ev yandı.”

a) Yanan ev sayısı konusunda hangi kaynağın daha güvenilir olduğunu iki gerekçeyle belirtiniz. (9 p)

b) K1’deki, yangının nedenine ilişkin yargıya neden temkinle yaklaşılması gerektiğini açıklayınız.

(6 p)

c) Güvenilirliği tartışmalı olsa da K3’ün araştırmacıya sağlayabileceği bir katkıyı açıklayınız. (5 p)

(5 p)

4.

15 puan

Bir kazı ekibi, kurgusal bir ören yerinde aşağıdaki buluntuları ele geçiriyor. I numaralı paranın bir yüzünde hükümdarın adı, öbür yüzünde basıldığı yıl yazmaktadır. II numaralı yazıt bir yapının kapısında bulunmuştur. III numaralı kişisel mektup ise okunması uzmanlık gerektiren eski bir el yazısıyla kâğıda yazılmıştır.

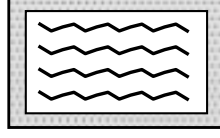

ön yüz

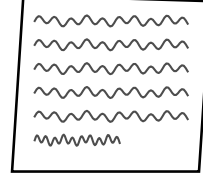

arka yüz

I. Bakır para

II. Taşa kazınmış yazıt

III. El yazısı mektup

a) Her buluntuyu incelemek için başvurulacak yardımcı bilimi yazınız.

(9 p)

b) Şekildeki bilgilere dayanarak I numaralı buluntunun, ören yerinin geçmişi hakkında sağlayabileceği iki bilgiyi açıklayınız.

(6 p)

5.

15 puan

Emre, kurgusal Kuzgunçay Köprüsü hakkında bir ödev hazırlarken şu adımları izliyor:

1. “Köprü ne zaman ve kim tarafından yaptırıldı?” sorusunu belirledi.
2. Yazarı belli olmayan bir internet sitesinde köprünün 1590’da yapıldığını okudu.
3. Başka bir kaynak aramadan bu bilgiyi ödevine yazdı.
4. Köprünün üzerindeki taş yazıtı “Eski yazıyla yazılmış, zaten okuyamam.” diyerek incelemeyi bitirdi.
5. Ödevini “Bu köprü, ülkemizin en güzel köprüsüdür.” cümlesiyle bitirdi.

a) Emre’nin hatalı adımlarından ikisini numarasıyla belirtip neden hatalı olduğunu açıklayınız. (10 p)

b) 4. adımdaki eksikliği gidermek için hangi yardımcı bilimden yararlanılması gerektiğini ve bunun araştırmaya katkısını açıklayınız. (5 p)

6.

15 puan

Bir müzeye, kurgusal bir askere ait olduğu ve 1850 yılında yazıldığı söylenen aşağıdaki mektup getiriliyor. Uzmanların bulguları şunlardır:

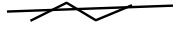
(1) Kâğıt ve mürekkep, 19. yüzyılda kullanılan türdendir.

(2) El yazısı ve imza, aynı askerin arşivdeki başka belgeleriyle uyuşmaktadır.

(3) Mektubun içeriği bölgenin geçmişine ait kayıtlarla karşılaştırılmıştır: Kayalıbağ'a demiryolu 1890 yılında gelmiştir.

Kayalıbağ, 3 Nisan 1850

Sevgili anneciğim,
Birliğimiz bu hafta izne çıktı. Köye trenle
döndük; yarın sabah tarlaya, babama yardıma
geleceğim. Kardeşlerime selam söyle.

Oğlun Hasan

a) Bulguları dış eleştiri ve iç eleştiri olarak sınıflandırınız.

(6 p)

b) Mektubun metnini ve bulguları birlikte değerlendirerek mektup hakkında nasıl bir sonuca varılabileceğini gerekçesiyle açıklayınız.

(9 p)